

2004 JUL 26.

B-284-2/2004.

MON, 14-JUN-04 8:24

HONDA HUNGARY KFT

+36 23 416650

22-24/2004 P.01

Ferenczy Gergő részére

1/2

A jelentés benyújtója: Csepreghy Ferenc
A jelentés tárgyéve: 2003.

ÖSSZEFOGLALÁS

A jelentés a Pénz-pataki-víznyelőbarlangban és a Diósi 1. sz. űregben végzett munkánk eredményét ismerteti.

Az előbbi barlangban a tavaly feltárt akna jellegű szakasz fölött további 20 méternyi járatot fedeztünk fel. Emellett bejutottunk az akna oldalágába is. Filmet készítettünk a barlang régen ismert, vízes szakaszairól, amelyet a debreceni Szakmai Napon bemutattam.

Az utóbbi, Diósi 1. sz. űregben megerősítettük a későbbi feltárás feltételeit azért, hogy a már régen ismert végpontig kiszélesítettük a járatszelvényt.

2/2

Pénz-pataki-víznyelőbarlang

A 2003-ban az augusztus végi kutatótáborral kezdődött a munka. Egy lezárással (Vágány Zoltán operátor, Kovacs Viktor, Bessenyei Istvan, Csepreghy Ferenc statiszták) elkészítettük az összefoglalóban említett filmanyagot (45 perc, amelyből bemutatónak ítéltünk kb. 20 pernyit, azt a Szakmai Napokon le is vetítettém). A későbbiek során szeretnénk további filmfelvételekkel (nagyobb vízhozam, felszíni illetve téli felvételek, a gyengébben sikerült mozzanatok újraforgatása), valamint hangosítással teljessé tenni a filmet.

A filmfelvétel közben felkeltette a figyelmemet a Nagy Fal közepe táján egy olyan keresztbasadék, amely rendhagyó módon merőleges irányban kivezet a tektonikus főhasadékból, méghozzá vagy 5 méternyire legalább. Igaz, hogy egyelőre járhatatlanul szűk, és részben fel is van töltve az áradások üledékével, de mégis foglalkozni kellene egyrészt az üledékretegek vizsgálatával, másrészt az esetleges továbbjutási lehetőséggel. Az előbbiben esetleg kérem a t. Nemzeti Park segítségét: ki lehetne az a szakmailag kompetens személy, aki a lerakódott üledékanyagból a helyes mintavételi módszerről tájékoztatna és laboratóriumi vizsgálattal az árvizes periódusok időszakait meghatározna?

A barlang északkeleti ágában bejutottunk a tavaly megtalált akna mellettségébe, amely azonban ugyancsak nem vezetett le mélyebb szintre. Végpontja megfelelő elszántság esetén bontható, erre a későbbiekben egy munkanapos próbabontást tervezünk.

Lényegesebb feltárás történt a Nagy-omladékban, felfelé haladva. Itt egy álmennyezet fölött kis, alacsony termet találtunk. A nagyjából kerek alaprajzú, kb. 5 méter átmérőjű teremszoba egyedülállóan nagy számú ebben a barlangban, amelynek eddig ismert részét szinte kizárólag keskeny hasadékok alkotják. Másik érdekessége, hogy egy méter magas, lárványos 1-2 cm vastagságú rétegekből álló üledék-tanúfal található benne. Ez megmutatja, hogy a múltban a terem fekéje kellően zárt volt ahhoz, hogy egy kis tavacska kialakulhasson a csepegő vízekből. A víz összetétele periodikusan váltakozott az idők során, így jöhettek létre a különböző színű rétegek. Később a fekében, amely csak álfenek volt (alulról, ahonnan bejutottunk, álmennyezet) hirtelen omlás történhetett, amely a tőfcék felének leszakadásával járt, míg a fennmaradt másik fele képezi számunkra a tanúfalat. Jelenleg a teremben nem észlelhetők vízcsöpögés nyomai. A tanúfalnak és esetleg anyagának vizsgálata fontos információk forrása lehet a barlangszakasz korára, történetére nézve. Amíg azonban nem biztosított a szakszerű feldolgozás, nem szeretném mintavétellel vagy más módon megbolygatni ezt a helyet. A teremszobából többirányban is vezetnek szűk, omladékos járatok, jellemzően felfelé. Ezek egyikében, egy kevés kézi bontás árán, mintegy 15 méternyit tudunk haladni az omladékban. Amiként magába a teremszobába is a huzat iránya vezetett bennünket, akképpen ebben a labirintusszakaszban is külön nyomjelzős vizsgálatra lesz szükség, mert nem egyértelmű, merre nyílik (ha nyílik) továbbjutási lehetőség.

Betejeztük a „Hernyó” alatti végpont átvésését. Ezzel olyan átjárót nyertünk, amely rövidebb, könnyebb összeköttetést teremt a végponti omladékhöz (kb. fél óra, a Jutka-kürtöből számítva).

Diósi I. sz. üreg

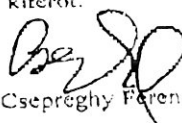
Az augusztusi tábor alatt módunk nyílt arra, hogy végre hozzáfogjunk az évekkel ezelőtt megkapott kutatási engedély szerinti munkához. Több napnyi munkával, kiszűcsítettük a járatszelyvényt, a bal oldali fal vésése útján. A barlang hosszát tehát még nem sikerült növelni, de megteremtettük ennek a lehetőségét, mert most már nemcsak a legkarcsúbb személyek képesek elérni a végpontot, hanem szinte bárki, illetve a munkavégzéshez szükséges testhelyzeteket fel lehet venni.

A huzat továbbra is biztatóan erős, egyenletes. Esténként néhány denevér hagyja el a barlangot. A még ismeretlen járatszakaszokban tanyáznak valahol.

Egyéb

A felszínen ebben az évben nem tudtuk a szokott módon figyelemmel kísérni a diós-pataki víznyelők változásait, mivel a mellette lévő, közel harminc éve szállásként használt erdészeti házat idén már nem kaptunk meg. A faluban lévén a szállásunk, ezek a víznyelők nem estek ürbe, így csak alkalmanként tettünk arra kitérőt.

A kutatásban közreműködő valamennyi társunk nevében.

Csepreghy Ferenc